

Atli Dam, lögmaður:

Javnaðarflokkar sleppa ikki at virka í kommunistiskum og fasistiskum londum

Men í teimum londum, har javnaðarflokkar sleppa at virka, har hava fasistar og kommunistar ongan møguleika

— Javnaðarflokkurin verður av sumnum — serliga teimum borgarligu flokkunum — skýrdur at vera kommunistiskur. Atli Dam, er tað so, at tit vilja hava kommunismu framda í Føroyum?

— Eg skrivaði eina greinarøð um sosialismu mótvægis borgarligum politikki undir seinasta val. Har visti eg á, hvat tann demokratiska sosialisman, sum javnaðarflokkar ganga inn fyri, stendur fyri sammett við tað, sum kommunistar falskliga kalla sosialismu. Hatta kjakið leggi eg ikki í at koma inn á enn einaferð.

Men í stuttum skal sigast: Tað, sum sosialdemokratisk flokkarnir skilja við sosialismu er formulerað í ti praktiska politikki, sum hesir flokkar hava ført í øllum framkomnum londum.

Tað er ein ikki valds-politikkur, tað er ein sokallaður utviklingspolitikkur, har tann demokratiska atkvøðan er avgerandi. Tú kanst einki stig taka uttan, at fjøldin er við tær og hevur givið tær heimild gjøgnum atkvøðuna. Her liggur aðalmunurin millum kommunistaflokkar og javnaðarflokkar.

So ta borgarligir politikarar sammeta okkum við kommunistiskar flokkar, so er hetta bert prógv um tørvandi politiska barlast, tað slikt gerst neyðugt hjá borgarligum politikarum.

Og Atli Dam heldur fram: — Tað er eingin loyna, at javnaðarflokkar sleppa ikki at virka í kommunistiskum ella fasistiskum londum, og teir hava enn

hvat smáar møguleikar í teimum heilt tilafturkomnu londunum.

Men í teimum londum, har javnaðarflokkar sleppa at virka, har hava kommunistiskir flokkar ongan møguleika.

Ein er so demokratiskur, at ein stendur og hyggur at, at vinstra vengurin sleppur at byta seg sjálvan upp í størri og størri sektir, sum hvør fyri seg heldur seg umboða tey fáu reinu av hjartanum við teimum røttu meiningunum.

Men veruleikin verður, at tað verður tann stóra savnandi og fevnandi sosialdemokratiska hugsjónin, sum kann føra út í livið tann praktiska politikkinn, sum umboðar ynskini hjá tí vanliga fólkinum — og sum forðar fyri at hesar sektirnar — harav kommunistarnir eru ein, vinstrasosialistarnir eru ein onnur osfr. — gera um seg.

Vit hava eitt ógvuliga fekt dæmi í løtuni um, hvat hesin politikkur hevur uppi seg.

Hvat hevði verið meira náttúrligt enn, at eitt fólk sum letur seg forføra í 1933, nú eftir eftir at hoyra Strauss á valfundum í Týsklandi fer at marsjera.

Men tað gjørdur tey ikki, tí verjan móti fasismuni og kommunismuni var tann hövligi sosialdemokratisk politikkurin.

So ta føroyskir borgarligir politikarar royna at sverta javnaðarflokkinn at vera kommunistiskan, tá eru teir ógvuliga langt úti.

Eg las í einum blað herfyri, at Vesturtýskland var við at vaska rununa av sær aftaná eitt tað ljótasta og fúlasta valstrið í

søguni, har høgrapolitikarin Straus royndi at sammeta vesturtýska javnaðarflokkinn við ein kommunistaflokk.

Fjöldin í Vesturtýsklandi tók hetta ikki fyri fult og valdi at vraka Straus og velja Smith sum besta verjuspælara á liðnum móti kommunismuni.

Pauli Ellefsen hevur roynt júst somu argumen-

tation sum Straus — so tað er at vóna, at eisini í Føroyum gongur tað upp fyri fólki, at verjuspælarir á liðnum móti kommunismuni er at finna í javnaðarflokkinum.

Eins og týskarar vrakaðu Straus vraka føroyingar Ellefsen og vit vóna, at eins og teir valdu Smith, so velja vit javnaðarflokkinn.

Vit góðtaka ikki ...

Framhald av síðu 1

tey kreppufyrirbyggjandi tiltøkini.

Tað er í hesum valstrið oftani nevnt, hvørji hesi tiltøk eru, so eg skal ikki endurtaka tey. Lat meg bert siga, at vit góðtaka ikki arbeiðsloysi sum ein regulandi faktor, og vit góðtaka ikki, at kreppan skal loysast við sosialum niðurskurðum.

Lán og niðurskurðir

— Hvi draga teir borgarligu flokkarnir gjaldsávnaðahallið og uttanlandaskuldina fram í hesum valstrið, tá ið teir samstundis bert kunnu ávísar sparringar hjá vanligum fólki sum loysn.

Tey sum hava lisið kriminalromanir vita, hvat tað vil siga, at skapa sær eitt alibi. Og tá ið ein frammanundan roynir at skapa sær eitt alibi uttan at vita, at ein skuldi fingið bruk fyri tí, so er tað væl

tí, at ein ikki hevur heilt reint mjøl í posanum við-vikjandi framtíðar ætlanum sínum.

So tá ið so nógv verður talað um køstin, sum skal skumpast, um upptakið aftaná valið, so er tað væl tí, at hesir flokkar royna at skapa sær eitt alibi fyri at siga, „Jamen vit søgdu hetta frammanundan“, tá ið teir fara at leggja tungar byrðar á fólkið.

Tí, skal ikki lænast uttanlands, so gerst tað bert við niðurskurðum á øllum økjum, tí sosiala økinum, tí lønarliga økinum, tí vinnuliga osfr.

Tá kenna vit úrslitið: minni arbeiði — størri arbeiðsloysi.

So veljarin eigur at hugsa seg væl um, aðrenn tey velja teir flokkar, sum góðtaka arbeiðsloysi sum ein regulatur.

Javnaðarflokkurin góðtekur ikki arbeiðsloysi men hann góðtekur eina rimliga uttanlandsskuld.

So leingi sum aðrir hava álit á hesum landinum og

Prát við lögmann

Í hesum »práti við lögmann« taka vit upp tvey mál. Tað eru tær skuldsetingar, sum verða settar fram ímóti javnaðarflokkinum, at hann er kommunistiskur og so um uttanlandaskuldina.

vilja læna okkum og hava álit á, at vit greiða við arbeiði at stríða okkum burtur úr hesum.

Samstundis settu vit sjálvsagt í verk øll tey tiltøk, vit ávístu í uppskoti javnaðarflokksins um loysn.

Tiltøkini hava hjálpt

— Tey uppskotini, sum framd vórðu í januar-februar í ár, hava tey hjálpt?

Tey tiltøkini, sum vit gjøgnumførdu í januar-februar í ár, vóru ein kompromiløysn og vóru tí ikki í einum og øllum so góð, sum tey áttu at verið og kanska ikki fult og heilt so sosialt avgáð, sum tey áttu at verið.

Kortini hava vit fasthildið at við at leggja skattin á tær hægri inntøkur og við at lata tær lægri inntøkur rinda sín part gjøgnum tollin og gjøgnum pristalsgeringina, so vóru byrðurnar

rættuliga væl avvigaðar kortini.

Øll siggja, at tiltøkini hava hjálpt. Hjólini mæla betri og bert higartil í ár er utflutt fyri meira enn 100 mill. kr. meira enn seinasta ár, meðan tey innflutningstálmandi tiltøkini hava havt eina ávísar ávirkan.

So vit skuldu verið á rættari leið, og eg ivist í at verður javnaðarflokkinum loyvt: at arbeiða víðari við øllum teimum nýggju initiativum og loyvt: at nýta almenna orku uppá at útvega nýggj arbeiðsplass og seta nýggjar vinnur í gongd, so verður ikki leingi fyrr enn vit siggja tað, sum hendi aftaná tíðarskeiðið 1959-62, har vit læntu fyri at virka okkum burtur úr eini kreppu, fer at endurtaka seg aftur nú.

Tað vóru jú ógvuliga fá ár aftaná, at hesar 190 mill. kr. vórðu læntar, at vit vóru í eini støðu, har vit høvdu gjaldsávna-virskot.